

Sygn. akt III Cz 483/16

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lipca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący – Sędzia: SO Lucyna Morys – Magiera

Sędziowie: SO Anna Hajda

SO Roman Troll (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 8 lipca 2016 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w W.

z udziałem J. K. i Gminy G.

o stwierdzenie nabycia spadku po M. B.

na skutek zażalenia wnioskodawcy

na punkt 2 postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 15 grudnia 2015 r., sygn. akt I Ns 2754/14

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSO Roman Troll SSO Lucyna Morys – Magiera SSO Anna Hajda

Sygn. akt III Cz 483/16

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 15 grudnia 2015 roku Sąd Rejonowy w Gliwicach umorzył postępowanie w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku (pkt 1), a kosztami postępowania w zakresie wydatków tymczasowo wyłożonych ze środków Skarbu Państwa obciążył wnioskodawcę i z tego tytułu nakazał pobrać od niego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Gliwicach 125,46 zł (pkt 2). W uzasadnieniu wskazał, że wnioskodawca cofnęła wniosek, a uczestnicy postępowania nie sprzeciwili się tej czynności, cofnięcie wniosku było skuteczne i zgodne z prawem, dlatego też w tym zakresie Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 512 § 1 k.p.c. w związku z art. 355 § 1 k.p.c., art. 203 § 4 k.p.c. oraz art. 13 § 2 k.p.c. Natomiast orzekając o kosztach postępowania przywołał regulację art. 520 § 1 k.p.c. wskazując, że ustawodawca zakłada, iż w zasadzie uczestnicy postępowania są w tym samym stopniu zainteresowani jego wynikiem, a orzeczenie sądu udziela ochrony prawnej każdemu z nich.

W rozpoznawanej sprawie zaś nie dostrzegł okoliczności, które nakazywałyby odstępianie od tej reguły, dlatego obciążył wnioskodawcę kosztami postępowania w zakresie nie pokrytej części wydatków związanych z ogłoszeniem w prasie – czynność ta została wykonana z urzędu. Przywołał także regulację art. 83 ust. 1 ustawy z 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i wskazał, że wydatkowanie środków na koszty ogłoszenia w prasie było następstwem zainicjowania przez wnioskodawcę postępowania, a wydatki te Sąd Rejonowy uznał za związane z udziałem w sprawie wnioskodawcy.

Zażalenie na to postanowienie w zakresie punktu 2 złożył wnioskodawca i wniósł

o jego uchylenie oraz zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego. W uzasadnieniu wskazał, że dokonanie ogłoszenia było przedwczesne, gdyż zostało dokonane jeszcze przed upływem terminu do uiszczenia zaliczki na ten cel, a dodatkowo z uwagi na wycofanie w tym terminie wniosku było bezcelowe.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Należy podkreślić, że na pierwszym terminie rozprawy 17 kwietnia 2014 roku pełnomocnik wnioskodawcy wskazał, że w razie potwierdzenia prawidłowości wskazanego adresu uczestniczki postępowania J. K. zwróci się do niej z wezwaniem do dobrowolnego uiszczenia należności i dlatego wnosił o niedokonywanie w tym dniu (17 kwietnia 2014 roku) ogłoszenia /k. 15/. Miał więc świadomość, że Sąd Rejonowy nosi się z takim zamiarem. Sąd Rejonowy wówczas zobowiązał go do złożenia pisma, w którym wskaże wyniki wezwania uczestniczki do dobrowolnej zapłaty i ewentualnie wycofa wniosek /k. 15/. Pismem, które wpłynęło 19 maja 2014 roku wnioskodawca stwierdził, że wezwanie do zapłaty pozostało bez odpowiedzi i nie wycofał wniosku /k. 17/. To obligowało Sąd Rejonowy do dokonania ogłoszenia, sprawa bowiem została wszczęta wnioskiem, który wpłynął 28 lutego 2014 roku, a nie stawiła się osoba, która mogłaby złożyć zapewnienie spadkowe (art. 672 k.p.c.), sąd spadku zaś z urzędu ustala kto jest spadkobiercą (art. 670 k.p.c.).

Kolejny termin rozprawy wyznaczono na 6 maja 2015 roku, po ustaleniu adresu zamieszkania uczestniczki ((...), ul. (...) /k. 36-37, 47-48/), natomiast termin ten odroczono na 3 lipca 2015 roku z uwagi na brak dowodu doręczenia. Na rozprawie 3 lipca 2015 roku uczestniczka nie stawiła się, nie stawił się także wnioskodawca i jego pełnomocnik, dlatego też sąd postanowił wezwać do udziału w sprawie w charakterze uczestniczki Gminę G. i zobowiązał ją do ustosunkowania się do treści wniosku, a wobec braku możliwości odebrania zapewnienia spadkowego postanowił o toczącym się postępowaniu dokonać ogłoszenia w prasie i wezwał pełnomocnika uczestniczki do uiszczenia zaliczki w kwocie 150 zł w terminie czternastu dni pod rygorem obciążenia w orzeczeniu kończącym postępowanie. Jednocześnie tego samego dnia zarządził wezwanie spadkobierców przez ogłoszenie.

Ogłoszenie zostało dokonane w prasie 30 lipca 2015 roku. Już wówczas sprawa trwała prawie 1,5 roku.

Pismem, które wpłynęło do Sądu Rejonowego 5 sierpnia 2015 roku Gmina G. powiadomiła, że z bazy danych Urzędu Miejskiego w G. wynika, iż zmarły posiadał jedno dziecko - uczestniczkę postępowania J. K..

Wnioskodawca pismem, które wpłynęło 7 sierpnia 2015 roku wycofał wniosek, natomiast do uiszczenia zaliczki na koszty ogłoszenia został wezwany 21 lipca 2015 roku.

Uczestnicy postępowania nie sprzeciwili się wycofaniu wniosku

Skarżący nie kwestionuje zasady rozliczenia kosztów przyjętej przez Sąd Rejonowy w G., a to art. 520 § 1 k.p.c. Natomiast wskazuje, że jego zdaniem wezwanie spadkobierców przez ogłoszenie był przedwczesne.

Samo wycofanie wniosku w toku postępowania nieprocesowego nie oznacza, że postępowanie może ulec umorzeniu, albowiem po rozpoczęciu posiedzenia cofnięcie wniosku jest skuteczne w toku postępowania nieprocesowego tylko wtedy, gdy inni uczestnicy nie sprzeciwiają się temu w wyznaczonym terminie (art. 512 § 1 k.p.c.). Oznacza to, że wszczęcie postępowania o stwierdzenie nabycia spadku obliguje sąd do prowadzenia tego postępowania niezależnie od złożonego pisma wycofującego wniosek. Natomiast na podstawie art. 672 k.p.c. jeżeli zapewnienie spadkowe nie było złożone postanowienie w sprawie stwierdzenia nabycia spadku może zapaść dopiero po wezwaniu spadkobierców przez ogłoszenie (wnioskodawca był tego świadomy – por. k. 17).

Skarżący wszczynając postępowanie powinien liczyć się z kosztami ewentualnego ogłoszenia prasowego w sytuacji, gdy nie jest on osobą, która może złożyć zapewnienie spadkowe, a tak jest w rozpoznawanej sprawie.

Dlatego też koszty postępowania wywołane wnioskiem o stwierdzeniu nabycia spadku, który obligował sąd do dokonania ogłoszenia w braku zapewnienia spadkowego muszą być uznane jako koszty, które ponosi wnioskodawca.

Tym bardziej, że uczestniczka postępowania była wzywana na niewłaściwy adres (pomimo awizowania kierowanych do niej przesyłek). Jej prawidłowy adres zamieszkania to (...) 37, poczta D. – adres ten wynika z akt Sądu Rejonowego w Gliwicach o sygn. I Ns 1979/09 oraz jest potwierdzony w aktach tego Sądu o sygn. I Ns 769/10. Na ten adres dokonano ostatecznie prawidłowych doręczeń 1 czerwca 2016 roku /k. 134/. Nie można więc uczestniczki postępowania J. K. obciążać tymi kosztami, natomiast tego rodzaju koszty ewidentnie zostały poniesione, a wnioskodawca powinien się z nimi liczyć, albowiem wszczął postępowanie w sprawie, a także wskazał niewłaściwy adres zamieszkania uczestniczki postępowania.

Bez znaczenia jest, że wniosek został wycofany w terminie do uiszczenia zaliczki na koszty ogłoszenia, gdyż czynności należało dokonać z urzędu (wnioskodawca do jej uregulowania nie był wzywany pod rygorem pominięcia czynności), a sprawa w chwili dokonywania ogłoszenia miała już 1,5 roku. Jeżeli czynności połączonej z wydatkami należy dokonać z urzędu to sąd zarządza jej wykonanie, a kwotę potrzebną na ich pokrycie wykląda tymczasowo Skarb Państwa [por. art. 83 ust. 1 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. 2016 r., poz. 623)]. Poniesione tymczasowo wydatki musi więc zwrócić Skarbowi Państwa wnioskodawca.

Regulacja prawna zastosowana przez Sąd Rejonowy jest prawidłowa.

Dlatego też zarzuty zażalenia są bezzasadne.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 1 i 2 k.p.c. oraz art. 13 § 2 k.p.c., należało orzec jak w sentencji.

SSO Roman Troll SSO Lucyna Morys – Magiera SSO Anna Hajda